

Előfizetési árak:
 Egész évre 8 kor.—fill.
 Félévre . . . 4 „ — „
 Negyedévre 2 „ 50 „
 Egyes szám ára 20 fill.

Kiadóhivatal:
Zrinyi-tér 46. sz.

Hol az előfizetések és a
 hirdetések
 elfogadtatnak.

DÉLSOMOGY

Szerkesztői iroda:
Zrinyi-tér 46 sz.

hová a lap szellemi
 részét illető minden
 közlemény intézendő.

Kéziratot
 vissza nem adunk.

Megjelenik Szigetvárott hetenkint egyszer: Vasárnap.

Magyarosodunk.

(N.) A napokban egy szigetvári polgár német nyelvű beadványt intézett a szigetvári főszolgabírói hivatalhoz. Magyar honpolgár, akinek anyanyelve a magyar, német szóval merészelt betolakodni magyar hivatalba. Ez a száraz tény.

Nem azért regisztráljuk ehelyen, mintha különös fontosságot tulajdonítanánk annak, hogy akadt magyar ember, aki inpertinens tudatlanságában negligálja a hazai törvények egyik legfőbb rendelkezését, hogy Magyarországon a közigazgatás nyelve, a hivatalos nyelv a magyar. Legfeljebb részvétellel viseltetünk annak az ágról szakadt fotografusnak a gyámoltalansága iránt. Fontos a dolog azért, mert ez a szerencsétlen individuum nem egyed, hanem típus. Tipusa a hazátlan földönfutóknak, akik parazita módon befészkelik magukat a tőlük mérőben idegen polgárok közé, és rovásukra élőködnek amint parazitáktól kitélik.

Magyarország ősi időktől fogva kelvencz kikötője volt ezeknek a parazita földönfutóknak. Tejjel mézzel folyó Kánaán földje aki nagylelkűségében minden idegent szívesen ölel keblére, ama naiv reményében, hogy minden darab kenyérért hálával fognak fizetni. Hisz oly keveset kíván tőlük ez az ország. Ha már a mi táplálékunkon hiznak, hát legyenek egy kis-sé magyarok. Megosztjuk velük örömeinket, iparkodjanak osztozni bánatunkban is. Közös hazának tekintsek ezt az országot, melynek java az ő óhaj-tásuk is legyen. Cserébe ezért, részeltette őket minden javában, amit nyújtani képes volt, nemtekintve a különbséget honfi és idegen között.

A hazátlan földönfutó, aki nyomorúságában kenyérért könyörgött hozzánk, hogy éhen ne vesszen és fedélért hol meghuzhassa magát, — hogy megkapott mindent, hálátlanul elfelejtette a jótékony kezet, mely feléje nyújtotta. A megszokás felejtette el. Hisz oly könnyű megszokni a jószere-
 rensét, hogy aztán szinte köteles adó-

nak tekinti az ember. Világosan látta, hogy ez a jótékony kéz csak életet ad, csak czirógat, elfedi a gyengeségeket, de soha sem ragad virgácsot, hogy megfenyítse a hálátlan fattyut. Hát miért is csókolná meg azt a kezet? Hát miért is iparkodnék hazafiassággal leróni valamelyes részét ez adósságnak?

Özönével ontotta és mai is ontja magából a külföld a kétes existenciákat. Letelepdednek közénk, szereznek vagyont, gazdagságot, de azért emberöltőkön keresztül idegenek maradnak nekünk. Megtanulják nyelvünket, mert anyagi érdekeiket csak így érvényesíthetik. Emberöltőkön át köztünk élnek, családot alapítanak és gyermekeikbe is belecsepegtetik az ő erkölcsük, elveik mérget. Azoknak hinné az ember, amiknek külsőleg látszanak, derék népeknek, akik lassan beleolvadnak a magyarság keretébe és fajunk támaszául szolgálnak. De ha alkalom adódik, azért egyszer sem mulasztják el, hogy meg ne marják a kezet, mely táplálja őket, hogy kirívóan ne demonstrálják, hogy ők nem e haza gyermekei, e haza és ő közöttük nincs semmi közös.

Az utolsó akkordok.

— A „Délsomogy“ eredeti tárczája. —

Az édes anya és a leánya ültek a szobában. Ilyenkor kora délután így volt ez mindennap, mióta magukra maradtak. Lassan megszokták a szomorú állapotot, hisz nagyon régen volt, midőn még a gondos atya itt üldögélt mellettök. . . a kis leány már nem is emlékszik reá. Ez elmúlt . . . volt azután egy időszak, midőn, ha nem is ebéd után, de úgy esténként újra nem voltak egyedül, ennek most folynak utolsó akkordjai.

A nagy üveg ajtón beverődik a napsugár, lassan szürenkedve huzodik végig a butorokon s azután elhull a függönyök redői mögött.

Az egyik ablaknál dolgozik az anya, a másikat a leány foglalja le himzörámájával. A napsugarak ilyen időben a ház másik oldalát érik az utca felől árnyékba borul a zsalugateres ház, csak a nagy üveg ajtó félrecsuszott sugarai közül éri egy-egy a leányka csillogó szőke haját. Nincsenek távol egymástól, de úgy ülnek, hogy nem látják egymás arcát.

Az asszony munkájával van elfoglalva, a szomorú leány hallgat. Néha hosszú percekben keresztül csend van áhítatos csend, melyben a napsugarak surranását is hallani véli az ember.

A leálynak messze járnak gondolatai, az asszony napok óta ugyanazon dolgon töpreng. Küzd önmagával, esügged újra szembe-száll . . . egyegy hosszú sóhaj s mélyen rezegve támadnak fel az utolsó akkordok.

Megszólalt!

— Sejtetd ugye Olga, hogy én irtam neki . . . ? . . . !

— Édes anyám . . . !

— Hagyd el leányom; Mennyi küzdelembe került; de meg kellett tennem. tisztába akartam jönni a sok mende-mondával. Ki vehette levelemből, hogy nyilatkozatát kérem. Eddig félre vezetted, de téved, ha azt hiszi rólam, hogy nem tudok bepillantani lelkébe. A választ várom, bár meglehet, hogy válasz nélkül hagyja soraimat. Ez is nyilatkozat, joggal következtethetett belőle arra, hogy a hallottak egytől egyig befognak válni . . . És akkor . . . mi . . . még akkor is. . . .

Az asszonyon segített a köhögés, elhallgattatta vele azt, mint a mondottak után szégyelt bevalani, a leányka sohajtott egyet s

A BÉKA!

A BÉKA boltos tisztelettel értesíti a t. hölgyközönséget, hogy raktáron vannak szép újdivatu női ruhaszövetek, flanellek, selymek, zephir és barchetek továbbá vászon, kanavász és chiffonok.

Agyterítők, függönyök, szőnyegek, selyem- és caschmir-paplanok és menyaszszonyi kelengye. — Mődjában áll tehát mindenkinek az őszi és téli saisonra szükségletét kevés pénzért a BÉKA-nál fedezni.

PÉCSETT. Irgalmasok-utca 10. sz. Saját házában.

Nagy raktár valódi angol férfi-szövetekben a legújabb és legjobb minőségben.

Ilyen individuumokat a társadalomnak kell megkorbácsolni. Bojkotálják őket, szogálataikat, árucikkeiket utasítsák vissza. Az anyagi kár a legfőbb seb. Az ilyen vágás az elevenbe hatol. Ha ők nem tartanak közösséget e hazával, akkor ne is akarjanak élösködni egy idegen nép testén. Menjenek oda, ahol otthon vannak. Nem hittuk őket, nem is marasztaljuk.

Válasz az egérháborura.

Megfogja engedni az „egér háboru“ című cikk tisztelt írója, hogy röviden válaszoljak a „Délsomogy“ mult számában megjelent cikkére.

Jó lehet, hogy több megjegyzésével teljesen egyet értek. Igen helyesen írja azt, hogy az egereket irtani mérgezni szükséges sőt kell. — Többek közt azt is felhozza, hogy már 25%-át az idej vetésnek megették az egerek, s itt tehát segíteni kell, de sürgösen. Igaza van.

A cikk végén azonban azt a megjegyzést teszi, hogy a város előljárósága mit sem tett arra nézve, hogy a gazdák irtsák az egereket. — Én aki igen érdeklődtem az iránt, vajjon terheli e az előljáróságot a mulasztás, utánna jártam a dolognak és sikerült megtudnom a következőket. — A m. kir. földművelési miniszter már október havában sürgős rendeletet adott ki, hogy az egereket irtsák a gazdák, e rendeletben az volt, hogy szántás közben seprűvel, botokkal üssék agyon a gyerekek. — Az igazat megvallva ez bizony édes keveset használ. De mindegy az előljáróság eleget tett kötelességének azzal, hogy több ízben kidoboltatta ezen miniszteri rendeletet.

De foganatja nem lett. Meghallgatták a gazdák, és avval tovább álltak, nem törődve semmivel. — Később pedig a városbíró és

a jegyző több ízben felhívták a szigetvári földműves polgárok figyelmét, hogy mérgezzenek! Szép szóval rá beszéléssel, minden áron javukat akarták, de nem sikerült szavuk falra borsó volt. — A szigetvári földműveseket nagyon régen a nem bánomság a nemtörődőség jellemzi és minden ujításnak, vagy hasznos, czélszerű dolognak ugy látszik ellenségei. — Ezt a gyengéjét ezt a hibáját a népünknek, nem ismerte a tisztelt cikk író ur. — Mit gondol hogyan érveltek a szigetvári földműves polgárok a bíró és a jegyző felhívására? Megmondom. — Ezt felelték: „Minek mérgezzünk mi, hiszen az igen sokba kerül meg aztán a mi földünk nincsen egy tagban, a vetésünk mellett tarló és rét váltakoznak, tehát sikertelen a mérgezés. No meg minek, majd ugyis el vesznek, hiszen máskor is elpusztultak. — Isten ellen nem lehet tenni, majd lesz eső elfuladnak, hiszen mindig csak nem lesznek stb. ilyen és ehhez hasonló érveket, hoztak fel mentségükre a gazdák. — Meggyőzni őket, kapacitálni tisztelt uram! absolute lehetetlen.

Ezek után szeretem hinni, hogy belátja az „egér háboru“ t. írója, hogy a város előljáróságát felelőség ez ügyben nem terheli.

Hanem igenis csak egyedül a gazdákat.

Végül köszönetemet fejezem ki a cikk t. írójának, hogy felvetette e kérdést, melyre az igazság és valóság érdekében válaszolni szükségesnek tartottam.

Egy gazda.

Egészségügyi állapotunk.

(Cselédlakások, — vásártér.)

Ha két ismerős egymással csak rövid idő után is találkozik, sohasem mulasztják el, hogy egymás hogylétéről tudakozódjanak, és mindnyájan ráértjük a kérdést, hogy nem zsebbeli állapotunk felől akar chinai modorban tájékozódni, hanem egészségi állapotunk felől.

munkájára hajolva elnyomott könyei árulták el, minő igaz, mit anyja gondolata sejtetett.

Egy ideig újra csendben voltak. A sugarak surranva siklottak a butorok sarkai fölött. . . . Nem sokáig . . . e pár percnyi csendesség újabb erőt adott az asszonynak s most néha-néha hátrafordulva beszélt leányához.

Nem régen volt. Emlékszem tisztán arra a napra, midőn észrevettem, hogy valami változás történt rajtad. Nem kellett utána járnom, ragaszkodsz annyira hozzám; hogy ön magad tártad fel előttem az egész dolgot. Szerettem volna ha lelked nem lett volna folyékony a külső befolyások iránt, de hát ha

Az asszony hangját elnyomta egy sóhaj, a leányka közelebb huzodott a függönyökhöz, bántotta az üvegajtón át csillanó fény-sugár.

— Én sejtetem az efele érzelmek sorsát s ha munkámnak foganatja lett volna, nem kellett volna ennyit szenvednünk. . . .

. . . Ismertem az életet, bőven kijutott belőle s arra akartam törekedni, hogy te ne ismerjed meg ilyen alakban. Szegény árva leány vagy; szépséged is egyedül viruló ifju-

ságodban van; most vagy abban a korban, midőn minden valamire való leány esinos. . . . Ugy neveltelek, arra törekedtem, hogy beléd öntsem azt a tudatot, hogy senkinek se higgy Kinevetek érte, tulságosnak találták az ily anyai nézetek, de hidd el édes leányom, nagyon furcsa világot élünk. Amit az udvarlók nagy ritkán a lélek s legtöbb esetben a test szépségétől elragadva mondanak, ígérek, az mind előre kiszámított taktika, . . . Ő is ilyen volt.

— De édes anyám!

— Midőn pirulva elárultad magadat titkodat, első pillanatban nem tudtam mitevő legyek. Tétlenül néztem gyermeki érzelmed erősbödését s nem vettem komolyan semmit . . . Közben én is megismertem az ideált.

Szolid józan embernek tartottam, meghódított szerénységével, úgy hogy önkéntelenül megszerettem. . . S ez volt a vesztünk. Ha talán első pillanatban erélyesen léptem volna fel, könnyű lett volna széttépni az érzelmet később már nem vitt reá lelkiismeretem, de meg azután előttem állott ezernyi példa, hol éppen a Szülők keménysége szítja lánggra a paraszat . . . És mégis hibás vagyok, vádolnom kell önmagamot a történetekért.

Igaz hogy a nagy társadalmi kérdések között hozzá vagyunk szokva az egészség, ügynek az utoljára tárgyalásához; de ezt nem vehetjük rossz néven az olyan politikával telített gondolkozású néptől, mint amilyenek mi magyarok vagyunk; — mi azonban e szerény, lap munkásai a társadalmi dolgokkal foglalkozván, szívesen nyitunk egy hasábot, melyben egészségügyi dolgainkkal foglalkozunk, — annak időnkint felmerülő újdonságait közzé tesszük.

E héten a szigetvári főszolgabírói hivatal a cselédlakások megvizsgálását rendelte el a zsufoltság és tisztaság szempontjából. — Évenként ki szokott adni hasonló rendelet. Helyesen van ez így; mert vármegyénkben annyi uradalmi cselédlakás van, mint ritka vármegyéjében az országnak. A szegény cseléd, hogy kenyeret kapjon maga és — gyakran soktagu — családja részére, lakás dolgában semmi igényvel nem rendelkezik. Hisz ő maga többnyire az istállóban és mezőn tartózkodik, csak enni megy lakására; — meg ha mást kívánna, mint ami a gazdatiszt által részére kijelöltetett, nem fogadják fel cselédnek, vagy elbocsájtják. Régebben voltak olyan uradalmak [különösen bér uradalmak:] hol 5-6 család lakott 1 szobában. Ily körülmények között az erkölcsiség ellen is vétkezés történik, a tisztaságról szó sem lehet, jó levegő a lakásban pedig képzelhetlen. Vegyük hozzá, hogy mindegyik család a káposztás hordóját az ágy mellett tartja, a zöldsége, krumplija az ágy alatt van, s ha fel tételezzük hogy a családtagok közül néhányan súlyos betegen fekszenek, csak kevés kiszinezés hiányzik Dante poklának képzeletünkben valóra varázsolásához.

Ezek a viszonyok szerencsére elmúltak; ma már 1-2 család lakik egy szobában; de tisztátalanság van bőven. Sár és trágya, melyet a esizmákkal behordanak, étkezésnél elhajigált csontok, gyermekek által kidöntögetett ételek sok cseléd lakásán találhatók. Hajlandó volna az ember ezt a tisztátalanságot az asz-

A leányka nem tudott tovább dolgozni. Letette munkáját, oda borult édes anyja vállára s hagyja abba a dolgot. Ő neki fáj . . . nagyon fáj hallgatni ezt.

Az asszonyt megrezentette e kijelentés. Romba dőlt akaratereje, küzködött, de értse hogy ha megtörik is a lélek ereje, megkell tudnia a leálynak mindent. Magához ölelte leányát, azután magából kikelve, zihálva gyorsan beszélt.

— Nem! nem édes leányom! már nem tudok tovább hallgatni . . . Szívemben még kísért emléke ennek pedig, nem szabad . . . Nem érdemli . . . egy jellemtelen hiu ember. . . .

— Édes anyám . . . !

— Jellemtelen, úgy van leányom! Ma már mindent más színben látva. A szép szavak, a frázisok, melyekkel megbolygatta álmaid, feldulta ártatlan lelked nyugalmát, mind undok hazugságok voltak. Egyetlen mozdulata, pillanata nem volt igaz, hazug, ámitó ember volt.

— De anyám! . . .

— A nagy színész, ámitásával eltudta csavarni gondolkozásunkat, meg nem elégedett meg ezzel.

szonyok tisztasági érzése rovására írni; de kizárólagosan nem lehet, mert az asszony napszámba jár, nincs ideje a tisztogastához. Minnél közelebb fekszik egy eselédlakás a városához, annál nagyobb a tisztatlanság, mert jön az ünnep, parádés ruha nélkül a házból nem mozdulhatnak; meg az „ember“ ünnepnapon csak megiszik egy kis bort vagy pálinkát.

A lakások térvizsgálata nagyjában megfélemlenek az egészségügyi kiválmaknak. Nincs meg ugyan a személyenként felnőtre 20, gyermekre 10 köbméter levegő, de annyi van, a menyt téli időben kellően fűthetnek. Ez a fűtés pedig eselédünk szemében a földolog. A szelőztetést is elhanyagolják, csak hogy minél melegebb legyen a szoba. Az ajtó lehet rozant, de az ablakon levő részeket legalább is papírral beragasztják s az ablakot igen ritkán nyitják ki a tél folyamán.

A héten volt őszi vásár is megérdemli érdeklődésünket annyiban, hogy kevés város, akad mely, egyedüli térségét, mely hivatala lehetne üdvösebb ezelt szolgáltni, annyi piszkolásnak engedi át, mint Szigetvár.

Dr. Raksányi.

Visszautasított német folyamodvány.

Weiner Lajos szigetvári fényképész, a szolgabíróshoz, az itt szó szerint közölt német folyamodványt nyújtotta be, melyben iparához szükséges mérgek beszerzésére engedélyt kér.

Löbliche Magistrat. Im Sinne der hohen Ministerialverordnung vom 21. April 1876. Zahl 60. Bitte ich auf Grundlage meines Gewerbescheines Nr. — zur Ausübung des Photographischen Kunstgewerbes um Ausfolgung einer Giftbezugs-Lizenz auf die Dauer von 3 Jahren, um die zur Ausübung meines Kunstgewerbes nöthigen Gifte, wie Cyankalium

Quecksilber-Sublimat, Rhodanammonium, Rhodankalium, etz. etz. Einkauf zu können
Weiner Lajos, Szigetvár. Photograph.

Hogy-e kérvény milyen sorsra jutott azt megmagyarázza a szintén alább szó szerint közölt végzése a „szigetvári főszolgabírónak.“

Szigetvári járás főszolgabírójától 11479/900 Végzés. — Törvényeink értelmében az idegen ajku lakósságnak saját anyanyelvén van joga beadványokat intézni a hatóságokhoz. — Folyamodó azonban biztos tudomásom szerint nem csak, hogy tud magyaráz, hanem anyanyelve a magyar, magyar állampolgár és jövedelmét is majdnem kizárólag magyar emberektől várja, ennél fogva tőle joggal megvárható, hogy kérvényét is magyar nyelven szerkessze.

Miért német nyelvű beadványát visszautasítottam. Szigetvár. 1900 novemb. 21. *Hegyessy* s. k. főszolgabíró.

Hegyessy János főszolgabíró igen helyesen járt el, hogy-e kérvényt vissza utasította.

Hiszen utóvégre t. *Weiner* ur, talán mégis Magyarországon vagyunk.

H I R E K.

— **Kitüntetett törvényszéki bíró.** A király a személye körüli magyar miniszter elterjesztése folytán *Turesai* Károly kaposvári törvényszéki bírónak, saját kérésére történt nyugalmaztatása alkalmából, sok évi hű és buzgó szolgálata elismerésül, az ítélő tábla-bírói czímet adományozta.

— **Kinevezés.** *Piller* Pál mura-keresztúri apát plébános a csurgói kerület esperesévé neveztetett ki.

— **Pályaorvosok.** A Szigetvár-kaposvári h. é. vasut pályaorvosaivá *Szabó* Samu dr. kaposvári és *Hoffmann* Jakab dr. szigetvári orvosok kinevezettek.

— **Dohánybevéltési határnapok.** Az idényre szóló dohánybevéltési határnapokat most állapították meg. E szerint a dohánybevéltés Bareson december 17-én kezdődik és 74 napon át tart.

— **Felolvasás.** *Mandeville* Frigyes ur, a gazdasági lapok szorgalmas munkatársa a helybeli kath. polgári körben jövő vasárnap és a következő vasárnapokon este 7 órakor gazdasági felolvasásokat tart, melyekre az elnökség a gazdaság iránt érdeklődőket tisztelettel meghívja.

— **A „szigetvári Chewra-Kadischa“** (szent-egylet) f. hó 18-án tartott ülésének határozata értelmében az „Erzsébet alap“ 1 évi kamatját helybeli szegények között valóságos különbség nélkül szétosztotta.

— **Meghívó.** Tisztelettel alulírott f. évi nov. hó 25-én a „vasuti vendéglő“ nagytermében Katalin bált rendez, melyre kívül czimzett urat és b. családját tisztelettel meghívja *Kész* Sándor, vendéglős. Belépti-díj: személyenként 1 K. Kezdeté este 8 órakor. Jó zenéről kitünő ételek és italokról gondoskodva van.

— **A vihar proféta jóslata.** *Falb* Rudolf a vihar proféta, ismét megjövendöli a kritikus napokat. Már sokszor beütött a jóslata, de már volt arra is eset, hogy nem teljesedett be; de akár milyen is a balsiker azért az öreg *Falbot* nemriasztja el, hogy ne jóslagasson. Erős meggyőződéssel kiadja esztendőnkint a vihar kalendáriumot. Az 1901. első felére szóló most jelent meg Berlinben. *Falb* szerint kritikus napok lesznek január 5 és 20., február 3 és 19., márczius 5., április 4 és 18., május 3 és 18., június 2 és 16., Januárban sok helyen nagy hó esés lesz, február hőmérséklete nagyon változó lesz sok esővel, márcziusban normális hőmérsék mellett sok eső és áradás, áprilisban is sok eső kevés havazással, májusban sok eső és vihar, júniusban ellemben kevés lesz az eső és nagy lesz a meleg.

— **Az új vasut.** A m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőségének (kaposvári forgal-

... Te irtál neki ...!
— Egyetlen egyszer ...!
— Irtál! félve remegve zártad borítékba a levelet. Ő kacagott soraidon. ...
— Anyám!

— ... s vitte léha barátai közé. hogy lássák, kacagjannak egy öretlen leányka naivságán. S ott a füstös kávéházi levegőben gunyolodtak a szíved fölött ...

Ujra erőt vett a köhögés az asszonyon. Nem tudott magához jönni. Megtörte erejét, az elmondottak hatása, aggódva nézte leányát, ki sápadtan tekintett reá. Szinte sajnálta, hogy ily kiméletlen módon akarta leányát megszabadítani a lidércnyomástól. ... kész lett volna arra is, hogy hazugsággal ajakán mezezőljon mindent mit eddig mondott. ... De im a leány szemében fel tünt valami furesza fény ... föltekintett anyjára, merően függesztette reá szemét s beszélni akart, ... alig tudott párhangot kiejteni. ...

— Tovább édes anyám! kérte esdeklően az asszonyt.

Az asszony fölriadt e szavakra. Megrendítette a hirtelen változás s nem tudta megérteni, hogy történhetett meg pár perc alatt a megérthetetlen fordulat. Pedig ez ért-

hető ... sok mindent keresztül szenvedett egy leány, de ha büszkeségét, hiuságát sérítik, ott nines bocsánat többé.

Az asszony gondolatait igyekezet rendezni s minthogy a retentő esend, mely leányaszavait kísértte, kérlelhetlen komorságával fagyasztólag hatott a lélekre, sietett megtörni a esendett s szomoruan hangzott ajkairól a szó, mely néha néha szigoruvá vált.

— Mikor már meguntá mulattadásodat s egy este minden ok nélkül feléd sem nézett, te nem tudtál ebbe beletörődni. ...

... Hosszu levelet irtál neki ...

En ezt csak ma tudtam meg. Bár őszintébb lettél volna. Nem tudom mi volt a levélben, de sejtem, hogy mi fakadhat egy szerető szívből a szakítás pillanatában ...
... Uram! Istenem a mi e levéllel történt ah! az gyávasság ... amit e levéllel tett, az a hiuság legundokabb büne volt.

A leány csak nézett merően anyjára. Nem tudott szóhoz jutni.

Reszkető kezei megragadták anyja kezét, hevesen tartotta, remegett egész testében s rettegett attól, hogy amit most mond édes anyja, azt nem lesz képes ő elviselni.

— Az asztalnál ült barátaival — folytatá a megvetés hangján az anyja — midőn leveled bevitték neki. Reánézett az írásra s

kacagva dobta oda szomszédjának:

— Olvasd fel barátom!

... S az olvasni kezdé. Egy-egy gyöngéd szón, egy panaszló hangon ő volt az első, ki kacagni mert, a többi folytatta ... Kínzó kép! Szegény leányom! nagyon de nagyon megbűnhődöttél az első meggondolatlanságért.

A kis leány csak nézte anyját. ... Hosszu ideig. ... Egyszerre csak oda vettette magát keblére s elrejtette arcát, hogy ne lássa meg hulló könyeit, melyek azért hullanak, ki ennyi keserőséggel temetted el az első ábrándot.

Az asszony még beszélni kívánt volna még mondani akart egyet mást leányának de ereje elhagyta s megrendült lelke minden atomjában, midőn eszébe jutott, hogy mind ezért őt teszi felelőssé a világ. ... Mentsege az hogy annyira szerette leányát ... mentsege-e az, hogy nem volt ereje az első ábránd elfojtásához?

A lehanyatló nap sugarai bucsuznak a szoba butoraitól. Homályban marad a szoba s bántó esend üt tanyát a kislakásban.

Az anyja és leánya elmerülnek a esendben s el akarják titkolni egymás előtt gondolataikban az utosó akkordok kísértenek. Ugy vannak, mint az ember a busongó dalammal ... elhangzik s mégis hosszú időn át hallani véljük az utolsó akkordokat.

Zombory Dezső.

mi főnökség) kezelése alá tartozó szigetvári h. é. vasut Mozsgó, Szulimán, Szent- László, Almamellék, Gálosfa és Szent-Balázs állomásokkal, továbbá Gyarmat-Hajmás rakodó állomással. — nemkülömben Terecsénypuszta és Böszénfa megálló-rakodó helyekkel, végül Antalszállás és Sántos feltételes megállóhelyekkel f. évi november hó 9-én mint megirtuk a nyilvános forgalomnak átadott. Valamennyi állomás és Gyarmat-Hajmás rakodó-állomás az összes forgalomra van berendezve, míg ellenbe Terecsénypuszta és Böszénfa megálló-rakodóhelyek csak a személypodgyász és kocsirakományi teherforgalomra; Antalszállás és Sántos feltételes megállóhelyek pedig csupán személy- és podgyász-forgalomra szolgálnak. A személy-podgyász és kocsirakományi teher-áruforgalomra berendezett „Csertő” megálló-rakodóhely, valamint a csupán podgyász és személyforgalomra szolgáló Szulimán feltételes megállóhely megnyitása legközelebb várható.

— **Eltűnt süket-néma leány.** *Metz* Lajos, szigetvári lakos házatól, a körülbelül 20 éves *Salamon* Ilka nevű süket-néma leány folyó hó 12-én nyomtalanul eltűnt, nyomozandó, s feltalálás esetén a szigetvári szolgabírórság értesítendő.

— **Meghívó.** „A szigetvári kath. polgári kör” saját helyiségében és a saját könyvtára javára 1900. évi november hó 25-én táncestélyt rendez, melyre kívül czímzett urat és becses családját tisztelettel meghívja a Rendezőség. Belépti-díj: tagok 20 f nemtagok 40 f. Kezdeté este 8 órakor. Jó zenéről, valamint olesó ételek és italokról gondoskodva leend. Felülfizetések, (a „könyvtár javára), köszönettel fogadtatnak és a „társulati értesítőben” nyugtáztatnak.

A m. kir. posta és távirda igazgatóság Pécs. 30801/III. 630. sz. alatt a következő rendeletet teszi közzhíré:

A magán ipar által gyártott levelezőlapokon alkalmazható felírások tekintetében felmerült kételek és félre értékek megszüntetése végett és a postát igénybe vevő közönség tájékoztatása czéljából a kereskedelemügyi m. k. Minister ur önagyméltósága a következő szabályzatot adta ki:

1) A magyar korona országainak postaforgalmának (belforgalom) csak oly levelezőlapok használhatók, a melyek czimoldaluk homlokzatán *szembeötlő betűkkel magyar nyelven „Levelező-lap”* felirással vannak ellátva. A magyar felirást követheti a „Levelező-lap” kifejezésnek egy vagy több más nyelvű fordítása is, *de e más nyelvű jelzések csak külön sorban és csak a magyar nyelvű „Levelező-lap” felírás alatt állhatnak.* A sorrend, melyben e más nyelvű jelzéssel egymást követhetik ninesen korlátozva-

2) A nemzetközi szerződés megkívánja hogy a *külföldi nemzetközi forgalomban* használandó levelező lapok a magyar nyelvű „Levelező-lap” feliráson kívül az 1) pontban jelzett módon a magyar felírás a *francia nyelvű „Carte postale”* felirással is el legyenek látva. A francia felírás mellett természetesen a „Levelező-lap”-nak megfelelő más nyelvű kifejezés is alkalmazható. A külfölddel való forgalomban különben el kell fogadni a magán ipar útján előállított oly

levelező-lapokat is, a melyek csupán *csak a francia nyelvű „Carte postale” felirást viselik.* Ebben az egy esetben tehát a magyar nyelvű „Levelező-lap” felírás elmaradhat ugyan, de ily levelező-lapokon e felírásnak a franczián kívül más nyelven sem lehet helye.

3) Kívánatos továbbá, hogy a külföldre küldendő levelező-lapok a „Levelező-lap” illetve „Carte postale” stb. felírás alatt. „Egyetemes postaegyesület — Union postale universelle” felirással is legyenek ellátva. Ennek a felírásnak a hiánya azonban nem kifogásolható. Az „Egyetemes postaegyesület” felírás kifejezhető különben a francia nyelven kívül más nyelven is, de ebben az esetben a magyar kifejezés használata is, kötelező, s ennek elől kell állania.

4) A magán ipar által gyártott választos levelező-lapoknak, magyar nyelven „Levelező-lap” a választlapoknak pedig „Levelező-lap („Válasz”) feliratot kell viselniök. E felírásnak valamint ennek a felírásnak francia („Carte postale”) illetve („Carte postale répause”) vagy más nyelvű fordításának az alkalmazására nézve az 1) és 2) pontban foglaltak érvényesek. A magán ipar által előállított „Választos Levelező-lapok” egyébként „Egyetemes posta egyesület” felirással vagy — a 3) pontban foglalt feltétel alatt — e kifejezésnek más nyelvű fordításával is lehetnek ellátva.

5) Ugy a belföldi, mint a nemzetközi forgalomban tilos a magán ipar által gyártott levelező lapokon a „M. kir. posta” feliratot és a magyar czimet vagy koronát alkalmazni.

6) Nem esnek kifogás alá az oly levelező-lapok, a melyeken a felírás hozzáírásával vagy mechanikai módon a főnti határozatnak megfelelően helyesbítettett, vagy a melyeknek előoldalán a meg nem engedett felírások is elvonással töröltettek vagy más alkalmas módon eltávolítottak. Ezeket szem előtt tartva a m. kir. posta és távirda hivatalok a magán ipar által gyártott levelező-lapokat csak is abban az esetben fogadják el a levelező lapokra érvényes díjszabás szerint bérmentve, ha azok alakra, nagyságra és a papír minőségére nézve a posta által forgalomba bocsátott levelező-lapokkal meg egyeznek és ha azok a felírás tekintetében a főnti szabályoknak megfelelnek. Ausztriába és megszállott tartományok Németországba szálló levelező-lapok portója 5 f belföldi 4 f.

— **A miniszter a szódavíz gyártásról.**

A hivatalos lap most közli azt a körrendeletet, melyet a belügyminiszter az ország összes törvényhatóságaihoz intézett a szódavíz gyártása elárúsítása és felügyelete dolgában. A miniszter egy közegészségi szempontból tett régebbi rendelkezését hatályon kívül helyezve a szabályrendeletet következőképp módosította: „A szódavíz gyártásához használt gépek, készülékek azon részeit, melyekkel a víz, illetőleg a szódavíz érintkezésbe jut, ha csak e részek ninesenek egészen olyan tiszta önből készítve, mely legfeljebb 1 százalék idegen fémeket tartalmaz — ugyanilyen minőségű erős és folytonos önréteggel kell bevonni. A készüléktől elágazó és szódavízzel érintkező csövek szintén a fentebbi minőségű tiszta önből készítenők.

Más fémcsövek használata csak úgy engedhető meg, hogy ha azok belső része legalább 4 milliméter vastagságú tiszta öncsővel van kibélelve.”

— **Halálra kergették.** A Nagy-Kanizsa és Somogy-Miháld között elterülő erdőn a napokban egy eselédember haladt keresztül, mikor egyszerre rákiáltottak, hogy álljon meg. Hátra néz és látja, hogy két ismeretlen suhancz siet feléje. Megijedt és futni kezdett. A suhanczok üldözőbe vették és üzték egészen addig, míg a közeli Bagola községben lakó egyik rokona házába nem menekült. Mikor már így veszélyen kívül volt — öszszeeset. Harmadnapra el is temették; a nagy futás következtében agyrázkódást szenvedett.

— **A babócsai bérlők.** Babócsán lelkesen pártolják a szín művészetet. Nem olyan közönséges módon, mely csak abból áll, hogy az ember meg, váltja jegyét, hanem olyanformán mint az egyszeri vendéglátás szabályai előírták:

— Ha jöttök — lesztek,

— Ha hoztok — esztek!

Halász Dániel, ki Babócsán szindirektor, ennek példájára akár versben is felkérhette volna bérlő közönséget arra, amit ezuttal csak prózában eselekedett meg, fölríván a a színlapra: Felkérem a bérlőközönséget, hogy saját kényelmé végett sziveskedjék székét küldeni a színházba. És Babócsa közönsége?! Oh, Babócsán lelkesen pártolják a színművészetet. Vittek székét. Sok székét, saját kényelmükre.

— **Megyfatermelés.** *Festetich* Tasziló gróf vörsi uradalmában egy 20 holdas területet beültettek meggyfával. A termést ipari czélokra használják, s étabotokat, pipaszárakat és szivarszipkákat fognak készíteni belőle. Ezzel kapcsolatban a berzencei uradalomban pedig botgyárat fognak felállítani, ahol a Vörsön termelt meggyfát is felfogják dolgozni. Örömmel vesszünk tudomást a hazai ipar telepek szaporításáról. Áldás lesz a vidék szegényebb lakosságára, akinek állandó munkára lesz kilátása az új ipartelepen

— **Gyűjtés a siketnémáknak.** A pécsi polgármester körlevélben megkereste Pécs város törvényhatósági bizottsági tagjait, hogy adakozzanak a kaposvári államilag segélyezett siketnéma intézet javára.

— **Hirtelen halál.** *Kunfi* Benedek szigetvári lakos 64 éves magánzó tegnap reggel 1/4 6 órakor roszul létről panaszkodott nevének, ki sogornőjét rögtön orvosért küldte, Meg is jelent azonnal Dr. *Ujházi* Jakab orvos, hanem már csak a szívszél hűdés következtében beállt halált constatálta. — Az elhunytat nevének kívül a gyermekei és széleskörű rokonsága gyászolják.

— **Elfogtak Almamelléken,** a napokban egy tolvaj csavargót, aki már régebb idő óta üzletszerűleg gyakorolta művészetét Szücs Tancs valódi nevén *Kovács* Antalnak hívják, szigetvári illetőségű, rosvott multu egyén. Elfogatását megelőzőleg egy esomó fehéreneműt lopott el, melyeket száradni függesztettek. A fehéreneműkön kívül a esendőrök egész esomó gyanus eredetű holmit találtak nála.

— **Könnyebb lesz a berukkolás.** A hadügyminiszterium legutóbb ismét elismerésre érdemes jóindulatu rendeletet adott ki. Ed.

dig az volt szokásban, hogy a tartalékosoknak és póttartalékosoknak, akármilyen meszsze is voltak a hadkiegészítő területektől, a régi ezredüktől, fegyvergyakorlatra mégis oda kellett bevonulniok. Így aztán megesett, hogy a Dunántulról tizennégy nap fegyvergyakorlat miatt Máramarosba kellett utazni a szegény embernek, ha a kenyérkeresete véletlenül elvitte őt az ezrede tájékáról. Volt ugyan egy paragrafus, hogy aki az ezredének kerületéből 150 kilométeren túl lakik, az folyamodhatik, hogy az ezredgyakorlatot másutt szolgálja le. De erről igen kevesen tudnak s különben is az egyszerűbb embereknek nagyon nehéz dolog az ilyen folyamodás. Ezen a bajon segített a hadügyminiszter: elrendelte, hogy a hadkiegészítő kerületből távollevő vagy nem állandóan ottlakó tartalékosokat és póttartalékosokat hivatalból helyezték át ahhoz a csapattesthez, a melynek területén laknak. Nem állandóan ottlakónak azt a tartalékost tekintik, a ki legalább két évre a hadkiegészítő kerületen kívül lakik. Az áthelyezést az idén e hó 30-án hajtják végre s azontul minden esztendő október elsején.

— **Jó fogás.** A pécsi rendőrség *Pletner* István somogy-vamosi lakóst, kit a kaposvári kir. törvényszék betörésért köröztet — elfogta.

— **Az Erzsébetnapi országos vásárra** hétfőn a kedvezőtlen időjárás miatt felhajtott 734 drb. szarvasmarha 1186, ló összesen 1920 drb. jószág. Ellett adva 302 drb. szarvasmarha és 146 drb. ló. Ebből is látható, hogy a kereslet igen gyér volt. A másnapi ruha és kirakodó vásár azonban kedvezőbb volt iparosainknak, mint az állatvásár a gazdáknak. Különösen eszismadiák czipészek és szabók adtak el jóformán.

CSARNOK.

Katinka nevenapjára.

(1900. november 25.)

Lankadtabb az idén
A Katalin rózsá,
Elébb hull a szárom
Most mint máskor róla.

Mi ennek az oka? . . .
Búsan, búsan kérdem, . . .
Kora hervadását
Sehogyan sem értem.

Kedvező az ős is,
Nincsen panasz rája,
Mért sinylik hát mégis
Kertünk koronája? . . .

Sinylik, sárgul, lankad,
Mert nincs gondozója;
Nincs, ki a vihartól
Védelméze, óvja.

Sőt inkább, legtöbb kárt
Éppen az tesz benne,
Kinek ápolnia
Hivatása lenne.

Kemény szívü ember,
Midőn így cselekszel:
Nem fáj, hogy a virág
Te miattad vesz el! . . .

Nem fáj amit művelsz,
Nem vádol a lélek, . . .
Hogy a legszeb rózsát
Durva kézzel téped?!! . . .

Magad tiporsz, gázolsz
Azon a virágon,
Kinél drágább kincsed
Nincsen a világon?! . . .

Azt a kis bimbót is,
Ugyan, kitől vetted,
Kinek ereiben
Saját véred lüktet? . . .

Ki mint vet, úgy arat,
Mondja a szent-irás
Tettedet követi
Késő bánat — sirás.

Nem késik, sem siet
A mennyei Atya,
Ki — ki, mit érdemel
Tőle majd megkapja.

Katalin rózsája,
Kedves szép virágunk!
Mi, mellőled soha,
Soha el nem állunk.

Megöntözzük sebed
Hulló könyeinkkel,
Neked gyermekedért,
Élni virulni kell! . . .

Jávory Nándor.

KÖZGAZDASÁG.

□ Lehet-e csalamádé után buzát vetni?

Általánosan el van terjedve az a nézet, hogy a csalamádé rosz előveteménye a buzának, azért pedig mert valamennyi takarmány növényünk között a csalamádé szolgáltatja a legnagyobb hozamot, s így kell hogy a földet zsarolja, továbbá azért mert sokszor későn kerül le a földről, a midőn már csak egy szántást lehet adni, s mert nagy mértékben kiaknázta a talaj víztartalmát. Ezek mind olyan dolgok, melyek a buza sikerét kérdésessé teszik.

Ezzel ellenkezőleg a legújabb tapasztalatok azt bizonyítják, hogy jó tulajdon a csalamádé még jobb előveteménye a buzának mint a zabos búkköny s ezért is ma már nagyon sok belterjesen kezelt gazdaságban csalamádé után vetik a buzát. Igen nagy előnyül tudják be a csalamádénak, hogy utána soha sem dől meg a buza, s a rozsdától is kevesebbet szenved. Ha a zabos búkköny képezi a buza előveteményét nem csak a buza dől meg nagyon sokszor, hanem maga a zabos búkköny is mindjárt a földön hever alsó része megrothad, kaszálása nagyon nehéz s a nyert takarmány keveset ér. Ezzel szemben a csalamádé igen nagy tömegű értékes takarmányt ad, amely meg nem dől nem rothad, s az utána következő buza is aczélos jó minőségű lesz. Miután pedig a csalamádét igen jól lehet zombolyázni, avagy földalatti vermekben is eltartani nem szükséges kaszálását későre hagyni, s így a talajnak őszi buza alá leendő elkészítése sem fog elkésni.

Természetesen abban az esetben ha csalamádé után vetjük a buzát magának a csalamádénak is de a buzának is a talaját jól kell előkészítenünk. Első sorban is jó erőben levő frissen trágyázott földön használjuk a csalamádét a buza előveteményül másodsor elég korán vessük el a tengerit s elég korán takarítsuk el. A tarlót azonnal csekélyen buktassuk le és erősen hengerezzük meg, hogy a gyökérmaradványok gyorsan korhadjanak el. Beálló eső után a földet boronáljuk meg, hogy a nedvességet megtartsuk a földben. A buza elvetése előtt 150 kg. szuperfoszfátot hintünk kat. holdanként vetés után pedig gyűrűs hengerrel hengerezzük le a talajt. Ilyen kezelés mellett biztos kitünő buza termésre számíthatunk.

Hirdetéseket

jutányos áron vesz fel
a kiadóhivatal.

Kozáry Ede

Könyvnyomdája, Könyvkötészete, Könyv- és papirkereskedése,
a „DÉLSOMOGY“ kiadóhivatala
SZIGETVÁR, Zrinyi-tér 46. sz.

Készítetnek Névjegyek, Eljegyzési kártyák, Meghívók, Körlevelek, hivatalos nyomtatványok, gyászjelentések, valamint mindennemű könyvkötői munkák díszes kivitelben jutányos áron.

Raktár egyházi, ügyvédi és hivatalos nyomtatványokból

Adókönyvecskék, nagyraktár irodai kereskedelmi, vonalzott, színes selyem és itató papirokból dus választék kereskedelmi és hiv. levél borítékokban, doboz levélpapirokban a legujabb minták,

Imakönyvek, Emlékkönyvek, Képeskönyvek Kereskedelmi beiró könyvek iskolai tankönyvek és iskola szerek, kitűnő író másoló és színes tenták bélyegző festék oldott ragasztó mézga, bélyegző párnák (Durabel) ténna, itató készülékek.

**Nagyraktár legujabb képes levelezőlapokból,
 drb. 4 fillértől 40 fillérig.**

saját kiadásu, **Szigetvár látképe Turbék** drb. 10 fil.

M. kir. Dohány, szivar,

Bélyeg váltó vasuti fuvarlevél és játékkártya eladás.

Raktáron: Haj, ruha bajusz és fogkefék, fogporok valódi angol és Sollingeni zsebkések és ollók, kitűnő pipere szappanok, valódi francia illatszer, különféle fésűk, dohánytartók bőrből, Visitier Toilett zsebtükrök és különféle pénztárczák, inggomb garnitúrák, órazsinorok és lánczok, hőmérők szemüvegek stb. stb. finom minőségben jutányos áron.

Tajték pipák szivar, és szivarkaszipkák

Selmeczi pipák és különféle száarak

Nagyraktár Szivarka hüvelyekből.